

AKTIEF
1/2002

“Over fiscaliteit en sociale zekerheid” is de voorlopige afsluiter van een reeks interviews over sociale zekerheid. Ditmaal geeft Bea Cantillon haar kijk weer op dit heikele thema. In haar conclusie wijst zij op de Europese dimensie en stelt, dat het zogenaamd Europees sociaal model niet enkel om ethische redenen superieur is, “maar ook omdat het een samenlevingsmodel is dat de sociale cohesie bevordert.”

Meryem Kamaz stelt kritische vragen rond de plaats van de moslims in het seculiere België en onze omgang met de lokale islamitische gemeenschap.

Onder de titel “Vrede, recht en rechtvaardigheid – progressieve joden over een trieste realiteit” nemen we kennis van de visie van Henri Wajnbloom, woordvoerder van de “Union des Progressistes Juifs de Belgique”. Hierin een andere en kritische ‘joodse’ kijk op de spiraal van geweld en tegengeweld in Palestina en Israël. De auteur vraagt zich af “wat te denken van een internationale gemeenschap die de laatste jaren er toch zo op staat om de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN te doen respecteren, maar die anderzijds zo inschikkelijk is ten aanzien van Israël dat tot op heden geen enkele resolutie heeft gerespecteerd”.

Aktief
Masereelfonds
Kazernestraat, 33 - 1000 Brussel
Tel.32.2.502.38.80 Fax. 32.2.502.41.53
E-mail: brussel@masereelfonds.be

ALTERNATIVES SUD

Vol VIII - 2001/4:
‘L'eau, patrimoine commun de l'humanité’

Het water, gemeenschappelijk goed der volken, bron van elk leven is meer dan ooit in gevaar. De problematiek ervan neemt voortaan een centrale plaats in de debatten omtrent de toekomst van de mensheid in. Ondanks internationale sociaal onrechtvaardige verhoudingen, is het gebrek aan water geen fataliteit. Ook op dit terrein is er immers sprake van het domineren door de markt, een productivistisch ontwikkelingsmodel en privatisering ten koste van menselijke behoeften. De

beschikking over de watervoorraden dient een grondrecht te zijn voor de gehele mensheid. Na het overlopen van dit bijzonder rijk dossier met bijdragen van wetenschappelijk onderzoekers uit de derde wereld, trekken we de aandacht op een tekst van Maghfour El-Hassane, overgenomen uit de *Revue d'études palestiniennes*: “Le conflit de l'eau dans le bassin du Jourdain”. Israël en Palestijnen delen een regio waar de watervoorziening schaars is. Samenwerking is dan ook aangewezen maar kwam nooit tot stand. De meeste projecten waren unilaterale initiatieven ten koste van de andere partij.

Alternatives Sud
Centre Tricontinental
Avenue Sainte Gertrude, 5 - B-1348 Louvain-la-Neuve
Tel.32.10.45.08.22 Fax.32.10.45.31.52
E-mail: cetri@centri.be

CAHIERS MARXISTES
Maart-april 2002/221:
“Les arts plastiques”

Dit themanummer is de bundeling van een ‘bevraging’ rond het lot van de beeldende kunsten in de 20^e eeuw. Avant-gardisme (of moeten we spreken van ‘achterhoede(n)’?), breuk tussen kunstenaar en publiek, modernisme en postmodernisme, de ‘provocaties’ van Duchamp e.a., de ‘dood’ van de kunst en de dood van het subject, feminisme en kunst ... , worden in een reeks artikelen geanalyseerd vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken.

Hoofdredacteur Michel Godard levert het slotartikel en typeert zijn bijdrage als een meer sociologisch essay. Kunst is voor hem wat als dusdanig genoemd wordt, in een gegeven maatschappij, in een gegeven periode. Hij stelt voor Barthes – ‘er zijn plastische codes’ – te verzoenen met Bourdieu – ‘er is een effect van onderscheid, snobisme ten voordele van elites en heersende groepen’.

Cahiers Marxistes
Avenue Derache, 94 b.6 - 1050 Brussel
Tel:fax. 32.2.650.49.21
E-mail: cmarx@ulb.ac.be
www.ulb.ac.be/socio:cmarx

DE INTERNATIONALE
Winter 2001/ Nr.79

Hoofdmoot vormt de discussie rond de Europese Unie. Voor Frank Slegers duidt de balans van de Top van Laken op een gebrek aan democratische werking. Hierbij aansluitend maakt John Brown, actief in de andersglobalistische beweging Attac, een analyse van de teksten van de EU en stelt vast dat deze de parlementaire democratie wil vervangen door een ander bestuursconcept, de zogenaamde 'governance'. Meer algemeen draagt deze kritiek bij tot de discussie over democratie en maatschappelijke ontvoogding. Ook de ontwikkeling van de relatie tussen de EU en de Verenigde Staten komt aan bod in de artikels van respectievelijk François Vercammen en David Gibbs. Tenslotte vinden we nog twee teksten over terrorisme van Trotsky en de gevolgen van de economische globalisering op gezin en seksualiteit (Anke Hintjens). De laatste tekst heeft de bedoeling een impuls te geven aan de discussie over, hoe de progressieven vandaag zouden moeten reageren op de zogenaamde crisis van het gezin en de permissieve samenleving.

De internationale Socialistische Arbeiderspartij en Socialistiese
Arbeiderspartij - Belgische en Nederlandse secties van
de 4e Internationale
Plantinstraat, 29 - 1070 Brussel
E-mail: de.internationale@tijd.com

DE GIDS OP MAATSCHAPPELIJK GEBIED
Maart 2002 - Nr.3

Een aantal blijkbaar blijvend actuele thema's geven vorm aan het ACW-tijdschrift. Zo behandelt moraaltheoloog Eddy Lagae de verhouding tussen mensenrechten en religie. Uitgangspunt voor zijn bijdrage is de Verklaring van de Rechten van de Mens (1948). Hij formuleert vanuit zijn religieuze overtuiging een aantal kritische bedenkingen bij het mensenrechtendiscours: de benadrukking van het individualisme, de accentuering van de rechten met voorbijgaan aan verbondenheid en verplichtingen, de Westers-rationalistische grondslag. België scoort op milieugebied zeer slecht. De meeste Belgen zouden de draagwijdte van het probleem wel beseffen. Maar wat doen we eraan, vragen Eva Brumagne en Ingrid Pauwels zich af.

Zij onderzoeken welke instrumenten er voor duurzame gedragsverandering beschikbaar zijn. Ook de onlangs overleden Franse socioloog Pierre Bourdieu komt aan bod. Ditmaal in een artikel van Guido Deraeck over de betekenis van zijn oeuvre voor de studie van de kansenongelijkheid in het onderwijs. "Binnen het brede onderwijsdebat van vandaag, zijn de gegevens van Bourdieu meer dan de moeite waard om opgenomen te worden."

Arthur Vanempten vindt dat de term 'globalisatie' zeer vaag en slecht omschreven is. De gebruikers ervan verwijzen dikwijls naar verschillende verschijnselen en van hetzelfde verschijnsel gebruiken ze verschillende begrippen. Tevens wijst hij op de nog afwachtende houding van de arbeidersbeweging tegenover de andersglobalistische beweging. Alvorens een echte tegenmacht te zijn, moet er nog veel gebeuren, waarschuwt hij.

De gids op maatschappelijk gebied
Vormingscentrum Tezr Munk vzw.
Postbus 20 - 1031 Brussel.
Tel. 32.2.246.31.11 Fax. 32.2.243.78.54
E-mail: pers@acw.be
www.acw.be

DE NIEUWE GEMEENSCHAP
Maart 2002 - Nr.1

Enkele korte artikels in dit driemaandelijks tijdschrift van het August Vermeylenfonds. In de rubriek 'standpunten' komt de vluchtelingenproblematiek ter sprake met een interview van Johan Wets, wetenschappelijk onderzoeker aan het Hoger Instituut van de Arbeid (K.U.L.). J. Weyts pleit voor een migrantenbeleid dat daadwerkelijk en op lange termijn kan anticiperen op de situatie. Het Westen heeft tot op heden een beleid gevoerd op het buiten de grenzen houden van ongewenste vreemdelingen. Dit zal onvermijdelijk leiden tot een internationaal veiligheidsprobleem. We moeten voorzien dat we, hoe dan ook, een deel van onze verworvenheden zullen moeten prijsgeven. Aansluitend vinden we in dezelfde rubriek ook een illustratieve tekst van Marc Bontemps, directeur van Oxfam-Wereldwinkels over 'zoete en bittere koffie' en over hetgeen Noord en Zuid bindt.

Verder een bijdrage van Marleen van Valen (Universiteit van Cuenca - Ecuador) over zin en onzin van rechtvaardigheid, waarin een aantal kritische

beschouwingen worden geleverd rond terrorisme, fanatisme, fundamentalisme, de Islam en het Westen.

Er wordt geëindigd met een tekst over vrouwen-rituelen binnen de joodsorthodoxe gemeenschap (Anja Tack)

De nieuwe gemeenschap
August Vermeylenfonds
Tolhuislaan, 88 - 9000 Gent.
Tel. 32.9.223.02.88 Fax. 32.9.223.72.08
E-mail: info@vermeylenfonds.be
www.vermeylenfonds.be

KERING

Maart 2002 - Nr.3

"Dit Europa willen we niet. De Mythe ontmaskerd" – Marc Vandepitte geeft, onder de vorm van 10 eenvoudige vragen, een samenvatting van de brochure uitgegeven door Indymedia. Naar de woorden van Vandepitte zelf: korter, kernachtiger (maar) dus minder geargumenteed en beargumenteerd. Men grijpt dus best ook naar de volledige tekst in de brochure.

Vanzelfsprekend wordt er in het blad ook aandacht besteed aan het Wereld Sociaal Forum in Porto Alegre, door de publicatie van de oproep van de sociale bewegingen. Ook de uiteenzetting van François Houtart op de internationale raad van het Forum vindt zijn plaats in dit nummer.

Tenslotte stellen Omer Mommaerts en Piet Van Trier zich de vraag of de Christelijke Arbeidersbeweging partij kiest voor de globalisering van de solidariteit. Beide auteurs behoren tot een groep kritische militanten ('Beweging'), die er sterk voor opkomen om van de vakbeweging een consequente antikapitalistische beweging te maken. Voor hen vormen de andersglobalisten, in menig opzicht, een voorbeeld waarvan geleerd kan worden: zij laten zich niet inkapselen en opsloppen door de traditionele media maar nemen zelf het initiatief.

Kering
Christenen voor het socialisme
Belgradestraat, 78 - 2800 Mechelen
Tel. 32.15.41.64.84
E-mail: christenen.vh.socialisme@skynet.be
www.users.skynet.be:cvhs

MORES

Maart 2002 Nr.231

Ook in dit tijdschrift, zowel kritische als nuanceerende bijdragen over ... globalisering. Dries Lesage wil vooral stilstaan bij de reacties op de andersglobalisten en op de "eigenaardige mechanismen in de sfeer van de politieke taal waarmee anderen de beweging trachten te duiden". Voor Lesage is het mogelijk "dat de beweging voor de materiële noden van de meeste Westerlingen voor het eerst in de geschiedenis de nodige maatschappelijke energie vrijmaakt om met succes een andere wereld te eisen".

Sven Coppens, van zijn kant, gaat nader in op de houding van politiek Vlaanderen in de globalisatiediscussie. De keuzen die partijen en sociale bewegingen nemen vormt voor hem de nieuwe breuklijn voor de komende jaren.

Een ander geluid horen we bij Martin De Vlieghe, die reeds met de titel: "Het burgerlijk idealisme van de andersglobalisten", de toon zet. Immers, zo concludeert hij tot slot van een uitgesponnen analyse: "... met de internationalisering van het kapitalisme is voor het eerst wereldwijd uitzicht gekomen op vooruitgang. Vooruitgangsoptimisme is niet langer een filosofische ingesteldheid ..."

Nog in dit nummer o.m. artikels over onderwijs en sociale achterstelling (Frank Stappaerts) en seksueel kindermisbruik (Gie Van den Berghe).

Mores
Pedagogisch tijdschrift voor morele problemen.
Lange Leemstraat, 57 2018 Antwerpen
E-mail: human@pandora.be

OIKOS

1/2002

De rubriek 'debat' wordt besteed aan de relatie tussen gender en onthaasting. Wat is er misgegaan met mannen- en vrouwenlevens in de afgelopen decennia? Willen vrouwen iets anders dan mannen? Wat is de verdeling tussen 'arbeid' en 'zorg', tussen 'economisch' en 'privé', de rolpatronen, de generaties en wat met de flexibiliteit? Astrid Van Herpen levert een situatieschets met vele kritische bemerkingsen.

Ingrid Robeyns wil, eveneens vanuit genderperspectief, een aantal stellingen over onthaasting en het zogenaamde combinatiemodel (de verhouding totale hoeveelheid en de verdeling loonarbeid - huishoudelijk werk en zorgarbeid), bear-

gumenteren en ter discussie voorleggen. Het debat wordt verruimd door Katrijn Vanderheyden met haar kritiek op de visie van Magda Michielsens, die van mening is dat een onthaastingsbeleid niet bevrijdend maar beperkend werkt en een bedreiging vormt voor de emancipatie van de vrouw. Tot slot van haar bijdrage verdedigt K. Vanderheyden de 'pluri-activiteit' als alternatief beleidsconcept.

We treffen verder nog teksten aan over:

- de kansen en limieten van multiculturalisme,
- het bosbeleid in Vlaanderen,
- de conclusies van de Lumumbacommissie,
- een kritiek op het werk van Huntington: 'The Clash of Civilizations' (Edward Saïd).

Oikos

Koningin Astridlaan, 18 - 3010 Kessel-Lo

Tel. 32.16.29.98.32

E-mail: jefpeeters@khleuven.be (redactie)

RAAK

Mei 2002/5

"Privatisering, liberaliseren, dereguleren. Privatisering is maatschappelijke diefstal." Met deze woorden neemt het tijdschrift van de KWB resoluut stelling en geeft het een aantal gedreven vakbondsmilitanten het woord.

De zorgverstrekking is een ander actueel thema dat aangesneden wordt, alsmede de onderhoudsplicht, met de eis dat deze 'moet blijven'.

Raak

Kristelijke Werknemers Beweging

Lakensestraat, 76 - 1000 Brussel

Tel. 32.2.210.88.44 Fax. 32.2.210.88.00

E-mail: raak@kwb.be

www.kwb.be

SAMENLEVING EN POLITIEK

April 2002 - Nr.4

Onze samenlevingen zijn al lang multicultureel en de diversiteit zal nog toenemen, dat staat buiten kijf. Voor welke multiculturele samenleving moeten we evenwel een keuze maken: een samenleving van apartheid of een samenleving, waarin iedere groep en individu gelijkwaardig kan participeren? Deze en andere vragen worden onder de loep genomen door Marc Haesendonckx, stafme-

dewerker van de SPA.-studiedienst. "Een volgehouden gelijkkansenbeleid met participatiebevorderende maatregelen blijft nodig, met de tijd als belangrijkste bondgenoot".

De oude en steeds herhaalde eis van een kernvrij België wordt andermaal gesteld door de wetenschappelijk onderzoekers, D. Mortelmans en A. Bergmans. Aanleiding voor deze tekst "waren een reeks gebeurtenissen waarmee het nucleaire weer op de (Europese) politieke agenda werd geplaatst."

Ook van de aanslagen van 11 september 2001 is er opnieuw sprake, in een bijdrage van Jan Blommaert. Hij focust in zijn tekst op de aanslagen als media-evenement en de daarmee gepaard gaande desinformatie, schuldtoekenning en ontwerp van een vijandbeeld. Hij gaat hierbij uit van Foucaults opmerkingen over de panoptische samenleving: "In het panopticon wordt iedereen afhankelijk van z'n plaats gesurveilleerd door alle anderen of door sommige anderen. We hebben hier te maken met een instrument van het wantrouwen dat absoluut is en circulerend want er is geen vast punt. De perfecte bewaking is het toppunt van vijandigheid."

Ook in dit nummer, publicatie van een prijswinnend essay van Anne Winter: "Racistisch conservatisme en verdraagzaam progressisme. Individualisme langs de nieuwe politieke breuklijn".

Samenleving en Politiek

Bagattenstraat, 174 - 9000 Gent

Tel. 32.9.267.35.31 Fax. 32.9.233.35.32

E-mail: stichting.kreveld@pandora.be

www.users.pandora.be/samenleving-en-politiek

SOUTH-EAST EUROPE REVIEW FOR LABOUR AND SOCIAL AFFAIRS

Maart 2002: speciale uitgave over Macedonië.

Een verzameling artikels van Slavisch-Macedonische auteurs, dat een overzicht beoogt van meerdere aspecten van de samenleving in de Republiek Macedonië. Om verschillende redenen is de redactie er niet in gelukt bijdragen te bekomen van Albanese onderzoekers, journalisten of vakbondactivisten. Het tijdschrift hoopt in de toekomst deze situatie te kunnen corrigeren. Het aldus bekomen dossier bundelt bijdragen omtrent zeer uiteenlopende onderwerpen als de politieke en veiligheids crisis, de macro-economische politiek, criminaliteit, sociale politiek, media, religie,

huisvesting, rechten van kinderen, rurale ontwikkeling en ondernemerschap.

South-East Europe review for Labour and Social Affairs
European Trade Union Institute
Koning Albert II laan, 5 - B1
1210 Brussel
Tel. 32.2.224.04.41 Fax. 32.2.224.04.33
E-mail: pscherrer@etuc.org

STREVEN

Mei 2002

Uit de artikelenreeks selecteren we een bijdrage van Fernand Van Neste over het openstellen van het huwelijk voor homoseksuele partners, en een pleidooi van Eddy Boutmans voor een nieuwe kijk op Afrika.

Voor Van Neste laat historisch en antropologisch onderzoek zien dat het woord 'huwelijk' een betekenis heeft, die gerelateerd is aan het centraal stellen van de ordening van de maatschappij en het stichten van een familie. Dit vindt men niet meteen terug in de huidige opvatting van het homopartnerschap. Voor een goede regelgeving is echter een juiste terminologie noodzakelijk. De benaming 'homohuwelijk' in de wetgeving invoeren lijkt vanuit deze visie niet wijs.

Boutmans betoogt dat de beeldvorming van Afrika, in het bijzonder Congo, sterk beïnvloed is door de koloniale periode en ook de realiteit, die een realiteit is van geweld en dwang gedurende honderden jaren. De Afrikaanse geschiedenis is onttrokken aan zijn eigen logica van naties, staten en instellingen. Het beeld van Afrika mag niet alleen bepaald worden door zijn zwakte, verdeeldheid, miserie, oorlogen en genocide. "Afrika is ook: Aime Césaire en Leopold Seghor, is ook Wole Soyinka, is ook Lumumba, is ook Mandela ...". Onze actieplannen voor de Grote Meren dienen gevrijwaard te worden voor paternalisme of neokolonialisme. We hebben hierin een verantwoordelijkheid op te nemen.

Streven
Prinsstraat, 15 - 2000 Antwerpen
Tel. 32.3.212.10.20 Fax. 32.3.212.10.22
E-mail: streven@skynet.be
www.come.to/streven

TRANSFER. EUROPEAN REVIEW OF LABOUR AND RESEARCH

Vol.7 - Nr.4 - Winter 2002:

Collective Agreements on Competitiveness and Employment.

In West-Europa kent men een toename van tewerkstellingspacten sedert de negentiger jaren. Deze overeenkomsten werden afgesloten op zowel nationaal, sectorieel, regionaal als ondernemingsniveau. De verschillende bijdragen hebben een gemeenschappelijke vergelijkende benaderingswijze, waarin drie kwesties aan bod komen: het bestaan van een proces van convergentie ten aanzien van de inhoud van de overeenkomsten, de impact van de overeenkomsten m.b.t. een grotere diversiteit op het niveau van de werkvloer (decentralisering van collectieve onderhandelingen) en verschillen tussen continentaal Europa en de Angelsaksische landen.

Transfer. European Review of Labour and Research
European Trade Union Institute
Koning Albert II - laan, 5 /4 - 1210 Brussel
Tel.32.2.224.05.12 Fax. 32.2.224.05.02

VREDE. TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONALE POLITIEK

Maart-april 2002

Drie hoofdthema's worden met dit nummer gepromoot: het Wereld Sociaal Forum te Porto Alegre 2, de bewapeningswedloop tegen het terrorisme en de zaak Enrion in de Verenigde Staten. Focussen we echter vooral op het Palestina dossier, samengesteld door Ludo de Brabander en André De Smet. Ludo De Brabander wijst op het groeiend verzet in zowel Israël zelf, als in Palestina. De vredesbeweging, met voorop de kleinere radicale 'Gush Shalom' lijkt een nieuwe adem te hebben gevonden. Deze heropleving en de komst van 'internationalisten' betekenen een hart onder de riem van de Palestijnse basisorganisaties. Israël kan nog altijd rekenen op een rechtstreekse of onrechtstreekse militaire steun vanuit het buitenland. Zelf is zij erin geslaagd een van de machtigste wapenindustrieën ter wereld uit de grond te stampen. Ook de Europese Unie - en niet alleen de Verenigde Staten - heeft projecten lopen met Israëlische wapenbedrijven. De Brabander geeft ons een overzicht van de defensie-industrie en haar activiteiten op de wereldmarkt, terwijl André De Smet een lijstje verstrekt van de vernietiging door Israël van de 17 infrastructuurwerken die

door de EU gefinancierd werden en die geraamd worden op een bedrag van 17,29 miljoen euro.

Vrede. Tijdschrift voor Internationale Politiek
Galgenberg, 29 - 9000 Gent
Tel. 32.9.233.46.88 Fax. 32.9.233.56.78
E-mail: vrede@vrede.be
www.vrede.be

(Jos Wolles)